

Energeticky nezávislý Güssing = filozofická premisa i holý fakt

Author: SF / Juraj Pokorný | Published: 27.07.2010

Güssing si ako mesto i ako kraj získal medzinárodný rešpekt a uznanie presadením inovatívnych energetických konceptov, ktorými bolo možné odštartovať trvalý proces regionálneho vývoja. Prostredníctvom neho sa „umierajúci kraj“ v priebehu 15 až 20 rokov zmenil na región s vysokým životným štandardom. Mestečko v posledných rokoch dokonca označili za najpriateľskejšie voči životnému prostrediu a taktiež za najinovatívnejšiu obec v Rakúsku.

Nevšedný príbeh mestečka i celého regiónu

V názornej prezentácii „Modelu Güssing“ v Technologickom centre sa účastníci exkurzie zoznámili najprv s nevšedným a obdivuhodným príbehom mesta, ktoré zvládlo vlastné zásobovanie teplom a elektrickým prúdom z obnoviteľných zdrojov energie (OZE). Potom už nasledovali prehliadky vybraných demonštračných staníc - elektrárne na biomasu, biomasovej teplárne v Güssingu, teplárne v Urbersdorfe, bioplynovej stanice v Strem a nakoniec fotovoltickej stanice a solárnej školy, kde získali navyše pohľad na budúcnosť technológií z danej oblasti.

Güssing je okresným mestom slabo vyvinutej oblasti s asi 27-tisíc obyvateľmi, ktorá podľa štatistiky patrila do roku 1988 k najchudobnejším regiónom Rakúska. Príbeh celého regiónu pri hraniciach s Maďarskom ukazuje, ako zásadne dokáže zaostalý kraj s absenciou dopravnej infraštruktúry, poľnohospodárskych plôch, priemyselných podnikov, pracovných miest a vysokým percentom vystaňovalectva transformovať orientácia na nové zdroje energie. Filozofickou premisou sa teda stáva téza, že obce sa vyvíjajú smerom k nezávislým energetickým jednotkám a svoju energetickú suverenitu musia získať späť.

Pridaná hodnota mesta Güssing spočíva v založení resp. usadení sa vyše 50 nových podnikov, vo vytvorení viac ako 1 100 nových pracovných miest, v čistom príjme vyše 9 miliónov eur a obratom za energiu nad 13 miliónov eur ročne. Pridanou hodnotou kraja Güssing je zase aktuálne 45-percentné samozásobovanie energiou z OZE, s potenciálom 100-percentného samozásobovania.

Koordinátorom európske centrum pre obnoviteľnú energiu

Centrálным koordináčnym bodom nielen pre Model Güssing, ale takisto pre ďalšie nadväzujúce projekty je

v roku 1996 založené Európske centrum pre obnoviteľné zdroje energie - EEE (Europäisches Zentrum für Erneuerbare Energie Güssing GmbH), ktoré sídli v Technologickom centre zameranom na životné prostredie.

Na odovzdávanie poznatkov z oblasti OZE vznikla sieť regionálnych, národných a medzinárodných partnerov fungujúca na nasledujúcich 5 pilieroch:

- **Demonštracné stanice (30)** - sú unikátnym magnetom v 10-kilometrovom rádiu od Güssingu. Ich technológie sú prístupné a verejnosť ich môže kedykoľvek zhladať.
- **Výskum a vývoj** - Výskumnou sieťou RENET Austria boli položené základy toho, aby sa v Güssingu mohli popri konvenčných energetických staniciach skúšať a prezentovať aj inovatívne technológie.
- **Vzdelávanie** - Informácie o inovatívnych technológiách a projektoch ponúka obsahy seminárny program a vzdelávacie programy pre školy, ktorých cieľom je zvýšiť povedomie v oblasti OZE a skvalitniť vývoj biomasových energetických staníc.
- **Služby** - Prostredníctvom poznatkov v oblasti vývoja energetických konceptov pôsobí centrum tiež ako poradca a sprostredkovateľ pre záujemcov a budovateľov staníc.

Hlavným cieľom energetická sebestačnosť a nezávislosť

V roku 1990 bol vypracovaný Model Güssing, ktorý predpokladal stopercentný odklon od fosílnych zdrojov energie. Cieľom bolo získať ju cez domáce OZE, a vytvoriť tak novú hodnotu kraja. Ako potvrdila Michaela Vaňková z Európskeho centra pre obnoviteľné zdroje energie - EEE, naplnenie energetickej nezávislosti trvalo dlhých 20 rokov. Model sa zakladá na cyklickom princípe využívania dostupných OZE.

Región vlastnými technologickými nástrojmi premieňa suroviny a biologický odpad z mestských podnikov na rozličné druhy energií. V spolupráci s viedenskou Technickou univerzitou vyvinul v roku 2001 elektráreň fungujúcu na princípe parného splyňovania biomasy, z ktorej sa vytvorí kvalitný drewný plyn. „Kým na začiatku bol veľký odtok peňazí pre vonkajších producentov - okolo 6,2 milióna eur ročne, momentálne ziskava región 32 miliónov eur ročne,“ dodala Vaňková.

Model Güssing je príkladom pre trvalé zásobovanie kraja energiou a pre energetickú nezávislosť na báze regionálnych obnoviteľných surovín. Výnimočnosť energetického konceptu tohto mikroregiónu spolkovej krajiny Burgenland spočíva v jeho absolútnej energetickej sebestačnosti. Takýto model môže byť pre Slovensko silnou inšpiráciou z pohľadu technologického, ale takisto návodom na získanie podpory regionálnych energetických projektov z eurofondov. O aplikáciu know-how rakúskeho regiónu do slovenských reálií sa podľa www.euractiv.sk usiluje neziskové občianske združenie Priatelia Zeme - CEPA.

Ekoenergetický turizmus ďalšou pridanou hodnotou

Dnes je mesto Güssing schopné samostatne vyprodukovať syntetický plyn, elektrickú energiu, ako i pohonné hmoty druhej generácie. „Energeticky samostatné mestečko si zaobstaráva 99 % tepla a elektrického prúdu produkuje viac, než samo spotrebuje. Naše suroviny premieňame našimi technológiami, predávame ich našej obci, našim zákazníkom s tým, že peniaze zostávajú v našom regióne,“ zdôraznila Michaela Vaňková z EEE. Intenzívnejšie využívanie veternej a geotermálnej energie je logickým vyústením aktivít do budúcnosti.

Viac ako 400 návštevníkov denne prichádza dnes do Güssingu pozrieť si v sprievode zaškolených sprievodkýň početné demonštracné stanice (biomasové, bioplynové, solárne i fotovoltaické). Popri samotnom energetickom a environmentálnom efekte tak v regióne funguje ako ďalšie prínosné hospodárske odvetvie „ekoenergetický turizmus“. Siete s kultúrnymi či športovými aktivitami vyvíjajú spoločné aktivity (napríklad Ekomaratón alebo „Das ÖEL“ - Ekoenergetická krajina), čo poskytuje celému

regiónu originálnu turistickú značku a výborné renomé.

S ohľadom na najnovšie výčiny prírody na celej planéte, ktoré rušia dosiaľ platný status pre rozličné podnebné pásma, ostáva človeku už iba nostalgický povzdych: Kiežby takýchto Güssingov bolo na Slovensku a najmä vo svete čo najviac!